

Eksoten vuoden 2022 taloudellinen kehys

Kh 21.06.2021 § 121

Valmistelija

Harri Anttila, kunnanjohtaja
p. 0400 559 034, harri.anttila@rautjarvi.fi

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden neuvottelumenettelykokous koskien vuoden 2022 taloudellista kehystä pidettiin 28.5.2021.

Joulukuussa 2020 hyväksytyä talousraamia esitetään korotettavaksi runsaalla 15 milj.eurolla. Summa sisältää jo Eksoten omasta toiminnan tehostamisesta saavutettavaksi arvioidut noin 11 milj.euron säästöt, joiden toteutuminen on epävarmaa ja se osaltaan voi lisätä katettavaa alijäämää vuonna 2023, jolloin se lisää kuntien maksettavaksi jäävää osuutta myös kuntayhtymän purkautuessa hyvinvointialueen toiminnan alkaessa.

Samalla kuntakohtaiset maksuosuudet on päivitetty huomioon ottaen vuoden 2020 palvelujen kustannukset.

Rautjärven kunnan osalta tämä tarkoittaisi maksuosuuden nousua vuonna 2022 aiemmin arvioidusta 701.598 euroa.

Neuvottelumenettelykokouksessa Rautjärven kunnan puolesta ei otettu kantaa koko Eksoten kustannusraamiin, mutta ilmoitettiin, että Rautjärven kunta ei hyväksy kuntakohtaisia maksuosuuksia ilman lisäselvitystä.

Rautjärven kunnan 31.5.2021 lisäselvityksen pohjalta on tarkennettu kuntakohtaisia maksuosuuksia erityisesti vanhusten kotihoidon osalta.

Eksoten takautuvien palkkasaatavien kirjaaminen henkilön kustannuspaikalle on suhteellisesti nostanut erityisesti hoivan vuoden 2020 kustannuksia, jolla on merkittävä vaikutus myös Rautjärven maksuosuuden nousuun. Hoivan kustannusnoususta vuonna 2020 selittyy 9,8 % takautuvien palkkasaatavien maksusta, kun sen vaikutus keskimäärin Eksotessa on 5,6 %. Rautjärven kunnan osuus kaikista kustannuksista on 3,1%, mutta hoivasta 4,2 %.

Keskimääräisesti laskettuna tämä tarkoittaa, että Rautjärven kunnalle kertyy laskennallisesti maksettavaa noin 200.000 euroa enemmän, kun vuosina 2021 ja 2022 kertyvä ylijäämä kirjataan tasaisesti kaikille toimintoille. Vuoden 2022 maksuosuudessa tästä on 50 %, johtuen maksuosuuden määräytymisestä kahden vuoden keskiarvon perusteella. Tarkkoja kuntakohtaisia lukuja ei ole tässä vaiheessa saatavissa.

Kotihoidon aluepalveluissa Ruokolahdelle oli jätetty kohdistamatta osa kustannuksista. Lisäksi huomioon on nyt otettu muitakin kuntakohtaisten kustannusten kohdistuksen oikaisuja.

Vammaispalveluiden asumispalveluiden kasvu johtuu siitä, että vuosina 2019 ja 2020 palvelun piiriin on siirtynyt neljä henkilöä omista asunnoistaan.

Tarkennusten jälkeen Rautjärven maksuosuuden nousu suhteessa aiemmin arvioituun on 675.785 euroa vuonna 2022. Kun otetaan huomioon vammaispalvelujen käytön kasvu ja hoivan osuus takautuvista

palkkasaatavista niin kustannusnousu Rautjärven osalta asettuu keskimääräiseen Eksoten kustannusten nousuun.

Vaikka valtionosuuden perusteissakin tapahtuisi muutoksia, kustannusten nousu on Rautjärven osalta joka tapauksessa niin suuri, että vuoden 2022 talousarvio kääntyy alijäämäiseksi.

Kuntayhtymän hallitus käsittelyssä on esitys kuntien virallisen lausunnon pyytämisestä 20.8.2021 mennessä. Suunnittelun aikataulun perusteella uusi kunnanhallituksen on mahdollista ensimmäisessä kokouksessaan käsitellä kunnan lausunto.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Anttila Harri

Päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee tiedokseen Eksoten neuvottelumenettelykokouksen muistion sekä Rautjärven kunnan pyytämät selvitykset ja niihin saadut vastaukset ja siirtää kunnan lausunnon antamisen uudelle kunnanhallitukselle.

Jatkovalmistelussa tulee selvittää erityisesti henkilöstömitoitukseen saatavan korotetun valtionosuuden vaikutus kunnan talouden tasapainoon vuonna 2022.

Kunnanhallitus esittää kantanaan, että takautuvista palkkasaatavista johtuva vuoden 2020 tilinpäätöksen kattamaton alijäämä katetaan ensi sijassa mahdollisesta kiinteistöjen yhtiöittämisen myyntivoitosta, jolloin se tulee ottaa huomioon vuoden 2020 kuntakohtaisten kustannusten laskennassa ja lopullisen vuoden 2022 maksuosuuden määrittelyssä.

Hyvinvointialueen käynnistyessä kattamaton alijäämä tulee kattaa perussopimuksen mukaisesti peruspääoman suhteessa eikä edellisten vuosien käyttöön perustuen.

Päätös

Hyväksyttiin.

Kh 16.08.2021 § 148

Valmistelija

Harri Anttila, kunnanjohtaja
p. 0400 559 034, harri.anttila@rautjarvi.fi

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden kuntayhtymän yhtymähallitus pyytää kuntien lausuntoa esitettyjen maksuosuuksien hyväksymisestä vuodelle 2022 sekä ehdollisesta hyväksymisestä vuodelle 2023 20.8.2021 mennessä. Vuoden 2022 osalta jäsenkuntien maksuosuuksien yhteissumma on sitova. Vuoden 2023 osalta kuntien laskennallinen käyttö v. 2021 vaikuttaa vuoden 2023 lopulliseen maksuosuuteen, mikäli toiminta ei jo siirry hyvinvointialueen toiminnaksi.

Perusteluna esitykselle todetaan:

"Laki tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen laitoshoidon mitoituksesta sekä asiakasmaksulain uudistus nostavat Eksoten kustannuksia vuosina 2021 – 2023 yhteensä noin 17,8 milj. euroa. Lakien valmistelun yhteydessä oli ilmoitettu, että nämä muutokset kompensoidaan valtion toimesta. Valmistelun edetessä ilmeni, että kompensointi tapahtuu kunnille valtionosuuksien muutoksina.

Koska muutokset valtionosuuksiin tehdään keskimääräisinä, ei Eksoten kustannusten nousu välttämättä vastaa kuntien valtionosuuksien muutosta, koska Etelä-Karjalan maakunnassa on keskimääräistä iäkkäämpää väestöä ja asiakasmaksut on jo nostettu maksimitasolle. Eksoten TA2021 – TS2023 talousarviovalmistelussa kustannuksiin oletettiin saatavan kompensatio. Tästä syystä näitä kustannuksia ei huomioitu lausuntopyynnössä, missä kunnilta pyydettiin lausunnot 7.12.2020 mennessä toimenpiteistä Eksoten palkkakiistan taloudellisten vaikutusten kattamiseksi.

Nykyisillä TA2021 – TS2023 mukaisilla jäsenkuntaosuuksilla ei ole mahdollista suunnitella Eksoten taloutta tasapainoon ja kattaa jo syntyneitä alijäämiä. V. 2020 syntyi, lähinnä koronakustannusten takia, 4,3 milj. euroa suunniteltua enemmän alijäämää ja Eksoten omiin toimenpiteisiin sisältyy jo vuosille 2022 ja 2023 säästötavoitetta yhteensä jo 11,3 milj. euroa.

Näin ollen jäsenkuntien maksuosuuksien lisäkorotustarve vuosina 2022 – 2023 on n. 15 milj. euroa. Vuonna 2021 koronakustannuksiin on suunniteltu saatavaksi täysimääräiset korvaukset joko suoraan valtiolta tai kuntien Eksotelle siirtämien valtionosuuksien kautta.”

Esitetyt maksuosuudet ovat aiemman kunnanhallituksen käsittelyn mukaisia.

Kuntien maksuosuudet

Erikoissairaanhoito	TA2021 %	TA2021	TA2022	TS2023	ero TS2022	ero TS2022	ero TS2023
					TS2023		
					+= lisäystä	+= lisäystä	+= lisäystä
Imatra	21,2 %	39 936 109	39 904 848	41 280 918	3 086 776	1 236 036	1 850 741
Lappeenranta	54,7 %	109 420 552	106 094 405	106 520 119	-1 381 523	139 475	-1 520 998
Lemi	2,2 %	4 516 734	4 381 341	4 202 434	-639 820	-185 497	-454 323
Luumäki	4,3 %	8 558 292	8 239 732	8 274 897	-101 061	12 878	-113 939
Parikkala	4,4 %	8 377 765	8 264 386	8 652 718	945 791	356 579	589 212
Rautjärvi	3,0 %	5 348 402	5 378 979	5 793 676	1 095 900	389 719	706 181
Ruokolahti	4,1 %	7 858 666	7 813 828	7 967 011	259 588	128 858	130 729
Savitaipale	2,9 %	5 204 301	5 355 258	5 609 726	621 265	233 817	387 447
Taipalsaari	3,3 %	6 405 350	6 341 523	6 350 649	-130 981	-7 549	-123 432
Yhteensä	1	195 626 170	191 774 301	194 652 149	3 755 934	2 304 316	1 451 618

Muu kuin erikoissairaanhoito	TA2021 %	TA2021	TA2022	TS2023	ero TS2022	ero TS2022	ero TS2023
					TS2023		
					+= lisäystä	+= lisäystä	+= lisäystä
Imatra	21,9 %	70 719 178	69 900 990	72 001 332	2 603 779	931 901	1 671 878
Lappeenranta	52,3 %	172 067 952	167 839 425	172 344 891	4 697 366	1 729 384	2 967 982
Lemi	2,2 %	7 202 445	6 930 016	7 179 150	378 283	131 621	246 661
Luumäki	4,3 %	13 641 049	13 669 256	14 176 171	791 698	274 492	517 205
Parikkala	5,2 %	16 809 760	16 506 983	17 118 983	955 612	331 332	624 280
Rautjärvi	3,4 %	10 767 364	10 686 487	11 157 128	837 849	286 066	551 783
Ruokolahti	4,4 %	14 731 255	14 091 478	14 368 332	94 438	47 298	47 141
Savitaipale	3,3 %	10 828 719	10 630 730	10 850 916	104 508	46 544	57 964
Taipalsaari	3,0 %	9 449 164	9 552 973	9 992 737	807 686	274 830	532 856
Yhteensä	1	326 216 885	319 808 338	329 189 638	11 271 219	4 053 468	7 217 751

Eksote yhteensä	TA2021	TA2022	TS2023	ero TS2022	ero TS2022	ero TS2023	
				TS2023			
				+= lisäystä	+= lisäystä	+= lisäystä	
Imatra	21,2 %	110 655 286	109 805 839	113 282 250	5 690 555	2 167 937	3 522 619
Lappeenranta	53,9 %	281 488 504	273 933 830	278 865 010	3 315 843	1 868 859	1 446 985
Lemi	2,2 %	11 719 179	11 311 358	11 381 584	-261 537	-53 876	-207 661
Luumäki	4,3 %	22 199 341	21 908 988	22 451 067	690 636	287 370	403 266
Parikkala	4,8 %	25 187 525	24 771 369	25 771 701	1 901 403	687 912	1 213 492
Rautjärvi	3,1 %	16 115 765	16 065 466	16 950 804	1 933 749	675 785	1 257 964
Ruokolahti	4,3 %	22 589 920	21 905 305	22 335 343	354 026	176 156	177 870
Savitaipale	3,1 %	16 033 020	15 985 988	16 460 642	725 773	280 361	445 412
Taipalsaari	3,0 %	15 854 514	15 894 496	16 343 386	676 705	267 282	409 424
Yhteensä	1	521 843 056	511 582 638	523 841 787	15 027 153	6 357 785	8 669 369

Alijäämän kattaminen

Eksote yhteensä	Cum	poistoero	alijäämä + poistoero	KS2021	TA2022	TS2023
	alijäämä v. 2020 lopussa					
Imatra	-10 243 406	941 581	-9 301 824	5 724 959	1 583 599	1 412 361
Lappeenranta	-23 671 770	2 175 927	-21 495 843	14 559 040	4 004 200	3 524 515
Lemi	-942 406	86 627	-855 779	606 156	165 346	142 436
Luumäki	-1 600 595	147 128	-1 453 467	1 148 225	318 241	280 823
Parikkala	-1 787 669	164 324	-1 623 345	1 303 515	351 207	314 116
Rautjärvi	-1 411 266	129 725	-1 281 541	834 036	227 931	207 602
Ruokolahti	-1 741 496	160 080	-1 581 417	1 168 893	314 712	276 792
Savitaipale	-1 551 451	142 611	-1 408 841	829 818	226 828	201 439
Taipalsaari	-1 244 163	114 364	-1 129 798	819 888	233 856	207 611
Yhteensä	-44 194 222	4 062 366	-40 131 856	26 994 530	7 425 920	6 567 696
ESH	-20 655 937			10 052 479	3 765 335	3 632 049
MJU	-23 538 284			16 942 051	3 660 586	2 935 647

Palveluasumisen ja pitkäaikaisen laitoshoidon henkilöstömitoituksen ja asiakasmaksulain muutoksen kuntakohtaisista vaikutuksista ei vielä ole tarkkaa arvioita suuruusluokkana valtionosuusperusteen nousu on noin 200.000 euron luokkaa. Kokouksessa annetaan selvitys arvioituista vaikutuksista.

Näin arvioituna kompensatiot kattavat noin 1/3 voimassa olevaan taloussuunnitelmaan perustuvasta noususta, jolloin Eksoten kustannusten nousun nettovaikutus olisi noin 400.000 euroa vuonna 2022.

Hyvinvointialueiden aloittaessa vuoden 2023 alusta kuntakohtainen laskelma muuttuu teoreettiseksi ja kustannusvaikutukset syntyvät kuntayhtymän purkautumisesta. Rautjärven kunnassa on tehty pakolliset varaukset aiemmin syntyneen alijäämän kattamisesta peruspääoman suhteessa, joten varaukset riittänevät purkautumiskustannuksiin.

Kunnalle on edullisempaa varmistaa vuodelta 2022 esityksen mukainen alijäämän kattaminen, kuin jättää alijäämän kattaminen kuntayhtymän purkautumisen yhteyteen.

Päätösehdotus

Kunnanhallitus hyväksyy Rautjärven kunnan osalta Eksoten esityksen vuoden 2022 maksuosuudesta ja ehdollisesta maksuosuudesta vuodelle 2023.

Kunnanhallitus esittää kantanaan, että takautuvista palkkasaatavista johtuva vuoden 2020 tilinpäätöksen kattamaton alijäämä katetaan ensi sijassa mahdollisesta kiinteistöjen yhtiöittämisen myyntivoitosta, jolloin se tulee ottaa huomioon vuoden 2020 kuntakohtaisten kustannusten laskennassa ja lopullisen vuoden 2022 maksuosuuden määrittelyssä.

Hyvinvointialueen käynnistyessä kattamaton alijäämä tulee kattaa perussopimuksen mukaisesti peruspääoman suhteessa eikä edellisten vuosien käyttöön perustuen.

Päätös

Hyväksyttiin.

Kh 18.10.2021 § 196
127/00.04.01/2021

Valmistelija

Harri Anttila, kunnanjohtaja
p. 040 055 9034, harri.anttila@rautjarvi.fi

Eksote pyysi 1.10.2021 kuntien lausuntoa 15 M€ eruron lisärahoituksesta vuodelle 2022 neuvottelumenettelyssä hyväksytyhien kustannusten lisäksi 12.10.2021 mennessä.

Rautjärven kunnan osalta esitys merkitsisi 397.000 euron maksuosuuden korotusta aiemmin käsiteltyyn verrattuna.

Eksote yhteensä	TA2021	TA2022	ero TS2022
			+/- lisäystä
Imatra	110 655 286	113 063 973	5 426 071
Lappeenranta	281 488 504	281 885 542	9 820 571
Lemi	11 719 179	11 640 458	275 224
Luumäki	22 199 341	22 552 368	930 750
Parikkala	25 187 525	25 524 176	1 440 719
Rautjärvi	16 115 765	16 552 815	1 163 134
Ruokolahti	22 589 920	22 558 816	829 667
Savitaipale	16 033 020	16 471 277	765 650
Taipalsaari	15 854 514	16 350 014	722 799
Yhteensä	521 843 056	526 599 439	21 374 585

Esitys 6,4 +14,8 = 21,4 milj. euron lisäys TA2022 tasoon.

Aikatauluista johtuen kunnanjohtaja antoi Rautjärven kunnan puolesta lausunnon informoituaan asiasta kunnanhallituksen ja -valtuuston puheenjohtajistoa:

Lausunto lisärahoituksen hyväksymisestä vuodelle 2022

Rautjärven kunta on 16.8.2021 § 148 hyväksynyt perussopimuksen mukaisen neuvottelumenettelyn pohjalta esitetyn vuoden 2022 Eksoten rahoituksen, joka perustuu suunnitelmaan talouden tasapainottamisesta vuoden 2023 loppuun mennessä.

Hyväksytyssä esityksessä todettiin, että talouden tasapainotus edellyttää vuonna 2023 noin 15 M€ euron maksuosuuden korotusta hyväksytyyn vuoden 2022 tasoon. Nyt Eksoten hallitus esittää vastaavansuuruisen korotuksen tekemistä jo vuoden 2022 maksuosuuteen.

Kustannusten nousun vaikutus Rautjärven kuntatalouteen

Eksoten kustannusten nousu 21,4 M€ aiemmin hyväksytyyn kustannustasoon vaikuttaa Rautjärven kunnan talouteen 1,16 M€, joka tarkoittaa 2,2 veroprosentin korotuksen suuruista määrää vuodelle 2022. Lisäksi se vaikuttaa hyvinvointialueen perustamiseen liittyvän tasausjärjestelmän kautta tuleville vuosille taloussuunnitelmaan lisärahoitustarvetta pysyvästi 0,5 % veroasteen pysyvää korotusta, joka merkitsee vuoden 2023 sitä, että kunnalla on noin 5 % käytettävissä kunnalle jäävien muiden tehtäviensä rahoittamiseen. Kysymys on siis kunnan tulonsiirrosta poistuvan lakisääteisen tehtävän rahoittamiseen.

Rautjärven kunnan lausunto

Nyt tehdyssä esityksessä lisärahoitukseen esitetään pääosin 28.5.2021 neuvottelumenettelyn piirissä olleita kustannuseriä, joita ei tässä vaiheessa ole mahdollista ottaa huomioon lisäkustannuksina ja niihin liittyvä talouden tasapainottaminen on kuntayhtymän hallinnon vastuulla.

Työmarkkinatuen 1,3 M€ määrää ei ole tarpeen ottaa huomioon lisämaksosuutena, koska sen rahoituksesta kunnat vastaavat toteutuneen kehityksen perusteella tarvittaessa kattamalla alijäämää. Kunnat ovat myös erikseen hyväksyneet sosiaali- ja terveyden huollon kustannusperusteisten valtionavustusten siirron Eksoten kustannusten katteeksi täysimääräisenä.

Rautjärven kunta hyväksyy vuoden 2022 maksuosuuden korostusperusteiksi ainoastaan lausuntopyynnössä ja niiden liitteissä esitetyt pakolliset palvelutarpeen kasvuun perustuvat kustannukset 6,26 M€.

Useimmat Eksoten jäsenkunnat ovat antaneet saman suuntaisen lausunnon.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Anttila Harri
Päätösehdotus	Kunnanhallitus hyväksyy kunnanjohtajan antaman lausunnon Eksoten lisärahoituksesta ja saattaa Rautjärven kunnan kannan Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymävaltuutettujen tietoon.
Päätös	Hyväksyttiin.